

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419200381
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8419200381.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému A. B., bytom B. XXX/XX, C., nar. XX.X.XXXX, zastúpená: JUDr. Peter Vachan, advokát, Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026, o zaplatenie 2.357,09 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku bývalého Okresného súdu Kežmarok, teraz Okresného súdu Poprad, č.k. 4Csp/14/2019-284 zo dňa 22.11.2022 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Priznáva žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti konania.

odôvodnenie:

1. V poradí druhým napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Konanie ohľadne istiny 562,70 eur s príslušenstvom z a s t a v u j e.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa je p o v i n n á zaplatiť žalovanej náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 18 % trov k rukám zástupcu žalovanej JUDr. Petra Vachana, advokáta, Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026 s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdny úradník.

IV. Žalobkyňa je p o v i n n á zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % k rukám zástupcu žalovanej JUDr. Petra Vachana, advokáta, Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026 s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdny úradník.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o zvyšku uplatneného nároku žalobcom.

Pôvodne žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 3.033,079 eur z titulu nedoplatkov na zmluve o úvere, ďalej kapitalizovaných zmluvných úrokov 168,98 eur, kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,65 eura, zmluvných úrokov vo výške 17,95 % ročne z nezaplatenej istiny úveru 3.033,79 eur od 25.1.2009 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny úveru 3.033,79 eur od 25.1.2019 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 168,98 eur od 25.1.2019 do zaplatenia, poplatkov za poistenie 3,54 eur a náhrady trov konania.

3. Vo veci prvýkrát rozhodol prvoinštančný súd rozsudkom č.k. 4Csp/14/2019-148 zo dňa 21.5.2021. Týmto rozsudkom bolo uložené žalovanej zaplatiť žalobcovi 2.357,09 eur s prísl., poplatky za poistenie vo výške 1.054 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Prvoinštančný súd právoplatne týmto rozsudkom dňa 10.9.2021 konanie čo do sumy 676,70 eur zastavil a vo zvyšku nárok zamietol.

Rozhodol o trovách konania.

Proti tomuto rozsudku bolo podané žalovanou odvolanie. Odvolací Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17CoCsp/54/2021-202 zo dňa 26.4.2022 prvoinštančný rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Predmetom prejednávanej veci je už len nárok na 2.357,09 eur s prísl.

V prejednávanej veci č.k. 4Csp/14/2019-284 prvoinštančný súd konanie ohľadne istiny 562,70 eur s prísl. zastavil, pretože žalobca v tomto rozsahu zobral žalobu späť. Prvoinštančný súd vo vzťahu k zastaveniu konania postupoval podľa § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 CSP. V tejto časti sa prvoinštančný rozsudok stal právoplatným dňa 24.3.2023.

Prvoinštančný súd zistil, že žalovaná dňa 14.4.2014 podala žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 4.000 eur na splatenie spotrebného úveru v B. D., E. s odhadovaným zostatkom 3.021 eur a s mesačnou splátkou 90 eur na 10 rokov. V žiadosti, okrem iného uviedla, že je slobodná, nemá žiadne výživovacie povinnosti a od 1.11.2013 je zamestnaná v spoločnosti Whirlpool Slovakia, spol. s.r.o. V časti žiadosti „Priemerný čistý mesačný príjem“ nie je uvedený žiadny údaj. Výšku výdavkov na úvery žalovaná v žiadosti uviedla 0.

Bolo zistené, že na základe tejto žiadosti žalobkyňa a žalovaná uzatvorili zmluvu o úvere, podľa ktorej žalobkyňa sa zaviazala poskytnúť žalovanej úver na refinancovanie úveru v inej banke vo výške 4.000 eur za podmienok uvedených v tejto zmluve o úvere a vo Všeobecných obchodných podmienkach Prima banka Slovensko, a.s., účinných od 1.2.2014, obchodných podmienkach pre úvery občanov – B. D. F., E., účinných od 1.2.2014. Žalovaná sa podľa zmluvy o úvere zaviazala zaplatiť žalobkyňi 120 anuitných mesačných splátok vo výške 72,61 eur, splatných vždy 22. dňa kalendárneho mesiaca inkasom z jej osobného účtu so splatnosťou celého úveru 10 rokov od prvej anuitnej splátky, najneskôr dňa 22.5.2024. Žalovaná sa zmluvou o úvere zaviazala zaplatiť žalobkyňi jednorazovo poplatok za poskytnutie úveru vo výške 200 eur a platiť poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 1,78 eur mesačne. Celková čiastka, ktorú žalovaná mala žalobkyňi podľa zmluvy o úvere zaplatiť, je v zmluve o úvere vyjadrená sumou 8.913,20 eura. Zmluva obsahuje aj ročnú úrokovú sadzbu 17,9 % ročne, RPMN 21,48 % a priemernú RPMN 18,87 %.

Žalovaná prvú úhradu na úverový účet zaplatila 22.5.2014 vo výške 74,08 eura a následne každý mesiac uhradila 70,08 eur do 24.9.2018. Posledná splátka pred podaním žaloby bola žalovanou realizovaná dňa 22.10.2018 vo výške 15,06 eura.

Prvoinštančný súd zistil, že za obdobie od 22.5.2014 do 22.10.2018 tak splátkami žalovaná zaplatila celkom 3.941,30 eur. Na úrokoch zaplatila z tejto sumy 2.881,28 eur a na istinu 966,21 eur a poistné 93,81 eur. Po začatí konania žalovaná zaplatila dve splátky, spolu vo výške 1.239,40 eur vo vzťahu ku ktorej sume bolo konanie zastavené.

Naviac, v priebehu konania žalovaná zaplatila zo svojho účtu v prospech žalobkyne ešte úhrady dňa 16.8.2022 vo výške 66,20 eur, dňa 26.8.2022, 23.9.2022 a 26.10.2022 po 33,10 eur. Spolu tieto splátky predstavovali 165,50 eur.

Prvoinštančný súd zistil, že žalovaná na úverový účet uhradila spolu 5.346,20 eur.

Ďalej bolo zistené, že žalovaná bola vyzvaná žalobkyňou na zaplatenie omeškaných splátok vo výške 74,25 eur a zmluvnej pokuty vo výške 15 eur do 26.11.2018 s upozornením, že ak sa dlh nezaplatí, banka pristúpi k zosplatneniu celej peňažnej pohľadávky zo zmluvy o úvere. Išlo o opakované upozornenie zo dňa 21.11.2018, ktoré bolo doručené do dispozície žalovanej dňa 26.11.2018.

Keďže žalovaná dlh nezaplatila, banka, teda žalobca, vyhotovil výzvu na predčasné splatenie úveru zo dňa 24.1.2019, kde banka oznámila žalovanej predčasnú splatnosť úveru ku dňu 24.1.2019 a požadovala uhradiť sumu 3.267,96 eur spolu s prísl. Listina sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej dňa 30.1.2019.

Prvoinštančný súd aplikujúc ust. § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 a § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. a vyhodnotil tento vzťah ako vzťah spotrebiteľský medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako spotrebiteľkou, ktorý vzťah je upravovaný špeciálnymi ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. Ďalej prvoinštančný súd pre posúdenie dôvodnosti nároku aplikoval § 7 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, § 9 ods. 1 veta prvá a § 9 ods. 2 písm. g/, j/, k/ a y/ zákona o spotrebiteľských úveroch a § 11 ods. 1 písm. a/, b/ a d/ a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ bol aj v čase uzatvorenia zmluvy o úvere 28.4.2014 povinný pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere

alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru, posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Žalobkyňa sa v priebehu konania bránila, že poskytnutý spotrebiteľský úver žalovanej bol poskytnutý za účelom refinancovania predchádzajúceho úveru, v dôsledku čoho nebolo povinnosťou žalobkyne skúmať schopnosť žalovanej splácať úver. Prvoinštančný súd uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že pri poskytovaní tohto úveru sa jednalo o výrazné navýšenie refinancovaného úveru, pričom z celkovej sumy úveru na refinancovanie úveru, ktorý bol poskytnutý Poštovou bankou, bola použitá len suma 2.871,01 eur, pričom zvyšná časť úveru bola zaúčtovaná na poplatok za poskytnutie úveru žalobkyňou vo výške 200 eur a suma 928,99 eur bola poukázaná na osobný účet žalovanej v mesiaci apríl 2014 dňa 28.4.2014.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že zmluva o úvere predstavovala zmenu pôvodnej zmluvy o úvere spočívajúcu v navýšení pôvodného úveru o 928,99 eur, čo z celkovej sumy úveru 4.000 eur predstavuje 23 %, resp. po odrátení poplatku zo sumy úveru 3.800 eur je to 24,50 %.

Na posúdenie tohto vzťahu prvoinštančný súd nemohol aplikovať opatrenie NBS č. 10/2017 zo dňa 14.11.2017, ktorým sa od 1.1.2018 upravili podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pretože v tom čase, kedy bol poskytnutý úver žalobkyňou žalovanej dňa 28.4.2014, toto opatrenie ešte neplatilo.

Prvoinštančný súd však vyhodnotil, že zmluva o úvere v prejednávanej veci bola zmluvou, ktorá výrazne navýšila zostávajúci úver žalovanej, preto bolo povinnosťou žalobkyne posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej tento navýšený spotrebiteľský úver splácať.

Súd pri posudzovaní odbornej starostlivosti schopnosti žalovanej navýšený spotrebiteľský úver splácať vychádzal už z vyjadreného právneho názoru odvolacieho súdu v tejto veci v uznesení č.k. 17CoCsp/54/2021-202 zo dňa 26.4.2022, kde odvolací súd z dokladov, ktoré mal v tom čase k dispozícii, zistil, že žalobca pri poskytovaní úveru žalovanej nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou, pretože pomery žalovanej zisťoval povrchno.

Prvoinštančný súd zistil, že žalovaná v žiadosti o úver neuviedla žiadnu výšku svojho čistého mesačného príjmu u zamestnávateľa, spoločnosti Whirlpool Slovakia, spol. s r.o.

Z listiny Sociálna poisťovňa – report, výška čistého mesačného príjmu žalovanej nevyplýva. Táto listina neobsahuje ani výšku tzv. vymeriavacieho základu. Žalobkyňa ani netvrdila, že by čistý mesačný príjem žalovanej bola vôbec zisťovala a preverovala.

Žalobkyňa uviedla, že pri zisťovaní bonity žalovanej vychádzala zo žiadosti žalovanej o úver, z dopytu do SRBI a z reportu zo Sociálnej poisťovne. Reportom zo Sociálnej poisťovne bol preverený len zamestnávateľ žalovanej, nie príjem žalovanej.

Bonitu žalovanej žalobkyňa odôvodnila len úvahou, pri ktorej vychádzala z minimálnej mzdy v roku 2014, ktorá bola vo výške 307 eur mesačne, výpisu z účtov žalovanej vedenej u nej za obdobie po uzavretí zmluvy o úvere, a to za rok 2015, kde zamestnávateľ na účet žalovanej poskytol úhrady vo výške 514 – 854 eur mesačne.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že by mala k dispozícii základnú hodnovernú informáciu na to, aby mohla schopnosť žalovanej spotrebiteľský úver splácať, vôbec posúdiť. Prvoinštančný súd uviedol, že nie je relevantné, aký bol skutočný čistý príjem žalovanej pred uzavretím zmluvy o úvere, ale akým spôsobom žalobkyňa ako veriteľ v čase uzatvárania zmluvy o úvere pristúpila k zisťovaniu a hodnoteniu úverovej bonity žalovanej. Žalobkyňa logicky nemohla porovnať celkový skutočný čistý príjem žalovanej a jej celkové výdavky a tým ani posúdiť schopnosť žalovanej spotrebiteľský úver splácať. Takýto povrchný postup žalobkyne podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch má za následok sankciu, a to stratu oprávnenia žalobkyne vyžadovať od žalovanej ako spotrebiteľa jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Nakoľko v prejednávanej veci sa jednalo o posúdenie schopnosti žalovanej splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjme žalovanej, porušenie povinnosti žalobkyne ako veriteľa súd považoval za dôvodné kvalifikovať ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto tento úver bol a je sankcionovaný podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou.

Následne sa prvoinštančný súd zaoberal, aj v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vyjadrenom v uznesení pod sp. zn. 17CoCsp/54/2021, otázkou správneho určenia RPMN. Prvoinštančný súd zistil, že zmluva obsahuje údaj o celkovej výške úveru 4.000 eur a o poplatku za poskytnutie úveru 2.000 eur. Celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, bola určená na sumu 8.913,20 eur. Do tejto splátky sú zarátané anuitné splátky 72,61 eur, pozostávajúce zo 120 splátok, teda spolu 8.713,20 eur, poplatok za poskytnutie úveru vo výške 200 eur.

Žalovaná v priebehu konania tvrdila, že poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľná zmluvná podmienka. Túto námietku prvoinštančný súd považoval za nedôvodnú poukazujúc už na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej (R12/2022) započítanie poplatku za poskytnutie úveru do ročnej percentuálnej miery nákladov je v súlade s § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Z uvedeného potom prvoinštančný súd vyvodil, že tento poplatok musí byť započítaný do nákladov ceny za poskytnuté služby veriteľom. Spotrebiteľ musí byť o tomto poplatku informovaný, musí byť informovaný o jeho výške a poplatok musí byť zahrnutý do celkových nákladov na spotrebiteľský úver, čo v prejednávanej veci prvoinštančný súd považoval za splnené.

Prvoinštančný súd vo veci doplnil dokazovanie v zmysle odvolacích pokynov a dospel k záveru, že na účet žalobkyne dňa 28.4.2014 bola pripísaná suma 928,99 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi sumou 4.000 eur uvedenou ako celková výška úveru v zmluve o úvere, a sumou poukázanou v prospech Poštovej banky za účelom refinancovania predchádzajúceho úveru vo výške 1.871,01 eur a sumou 200 eur, ktorá tvorí poplatok za spracovanie úveru. Teda žalovanej tak reálne bola poskytnutá suma 3.800 eur, nie suma 4.000 eur. Aj v tomto prípade prvoinštančný súd poukázal už na ustálenú súdnu prax a na judikatúru vyplývajúcu aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/2014, keď celková výška úveru a výška čerpania úveru predstavuje celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú spotrebiteľovi reálne vyplatené.

Pokiaľ celková výška úveru v zmluve o úvere nebola spotrebiteľovi vyplatená z dôvodu, že časť bola zaúčtovaná na poplatok za poskytnutie úveru, takýto spôsob určenia celkovej výšky úveru a následne aj určenia hodnoty RPMN je v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch a eurokonformným výkladom príslušných ustanovení Smernice 2008/48/ES zo dňa 23.4.2008. Úver je v takomto prípade z dôvodu absencie správnych údajov o celkovej výške úveru a o hodnote RPMN potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov. Preto prvoinštančný súd považoval úver za bezúročný a bezpoplatkový práve pre absenciu údajov o celkovej výške úveru a hodnote RPMN.

Prvoinštančný súd námietku žalovanej o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, spočívajúcu v absencii údajov o rozpise splátky na výšku, počet, termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nepovažoval za dôvodnú. Už v rozsudku SDEÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/2005 bolo zaujaté stanovisko, podľa ktorého ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa vykladá tak, že nie je to dôvodom pre určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ak splátka úveru nie je rozpísaná na istinu, úroky a iné poplatky. K tomuto existuje množstvo rozhodnutí dovolacieho súdu, ktoré rozhodovaciu prax všeobecných súdov ustálili na jednotnom výklade.

Námietku žalovanej o nesprávnom údaji o priemernom RPMN prvoinštančný súd nepovažoval za správnu, pretože v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere priemerná RPMN u novoposkytnutých úveroch za prvý štvrťrok 2014 nebola ešte zverejnená na webovej stránke Ministerstva financií SR. Preto žalobkyňa objektívne nemohla v zmluve uviesť údaj za toto obdobie. Žalovaná namietala, že v tomto období priemerná RPMN na daný typ úverov za prvý štvrťrok 2014 predstavovala 17,94 %. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za štvrtý štvrťrok 2013 priemerná RPMN v úveroch od 5 do 10 rokov vo výške 1.500 – 6.500 eur bola 18,87 %. Priemerná RPMN uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere, uzatvorenej dňa 28.4.2014 teda zodpovedá hodnote zverejnenej za štvrtý štvrťrok roku 2013. Nemožno, vzhľadom na nezverejnenie údajov príslušným úradom, žalobcu práve pre nedostatočne, resp. nesprávne uvedenú priemernú RPMN sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou spotrebiteľského úveru. Preto túto námietku žalovanej prvoinštančný súd považoval za nedôvodnú.

Vzhľadom na uvedené závery žalobkyňa prislúcha iba nárok na vrátenie nevrátenej časti istiny úveru, ktorej zaplatenie žalobkyňa nie je už oprávnená požadovať na žalovanej jednorazovo. Konečný termín splatnosti úveru bol dohodnutý na 22.5.2024. Žalobkyňa má teda nárok na omeškané splátky istiny úveru splatné ku dňu rozhodovania súdu.

Žalobkyňa poskytla žalovanej úver vo výške 3.800 eur. Žalovaná do dňa rozhodnutia súdu na úver zaplatila celkovo 5.346,20 eur. Z toho 3.941,30 eur do podania žaloby, 1.239,40 eur po podaní žaloby a 165,50 eur po podaní žaloby. Keďže žalovaná zaplatila žalobcovi viac, než jej bolo poskytnuté, prvoinštančný súd žalobu zamietol a okolnosťami aplikácie § 54a Občianskeho zákonníka sa už ani nezaoberal.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, podľa § 256 ods. 1 CSP, aplikoval ust. § 257 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP. Pre účely odvolacieho konania rozhodnutia o nároku na náhradu trov odvolacieho konania aplikoval ust. § 396 ods. 3 CSP.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že v prvoinštančnom konaní bola po zohľadnení čiastočných zastavení konania v dôsledku čiastočného plnenia žalobkyňou a v dôsledku čiastočného zamietnutia

uplatneného nároku žalobkyne, žalovaná úspešná v rozsahu 18 %, preto jej v tomto rozsahu priznal nárok na náhradu trov konania prvoinštančného konania voči žalobkyni.

V odvolacom pôvodnom konaní vo veci 17CoCsp/54/2021 bola v plnom rozsahu úspešná žalovaná, pretože výrok, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť žalobkyni zaplatiť 2.357,09 eur, bol odvolacím súdom zrušený.

O výške náhrad prvoinštančný súd rozhodne podľa § 262 CSP.

Prvoinštančný súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Žalobkyňa v odvolaní namietala druhý výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá. Namietala aj súvisiaci výrok o trovách konania. Uviedla, že žalobkyňa dostatočne a s odbornou starostlivosťou preverila žalovanú ako žiadateľa o úver pred poskytnutím úveru v súvislosti so schopnosťou splácať úver. Žalobkyňa posudzovala bonitu žalovanej z troch zdrojov. Išlo o dopyt do SRBI, o čom svedčí výstup z úverového registra vo forme listiny označenej ako kredit report – analytik, z ktorého vyplýva, že žalovaná mala k momentu podania žiadosti o úver jeden existujúci úver v B. D. so zostatkom 2.931 eur a mesačnou splátkou 90 eur, ktorý záväzok si plnila riadne a včas a nedostávala sa so splácaním úveru do omeškania.

Ďalej žalobkyňa vychádzala zo žiadosti o úver, ktorý vypísala samotná žiadateľka o úver, z ktorej vyplývajú údaje o rodinnom stave a zamestnanosti, ktoré boli pre žalobcu pri poskytovaní úveru smerodajné. Vychádzalo sa z toho, že žalovaná žiadala úver od žalobcu na splatenie úverov v iných spoločnostiach.

Žalobkyňa ďalej vychádzala z reportu zo Sociálnej poisťovne, kde bola preverená zamestnanosť žalovanej u zamestnávateľa, ktorého žalovaná deklarovala v žiadosti o úver, teda u Whirlpool Slovakia, spol. s r.o. Keďže išlo o úver za účelom refinancovania predchádzajúceho úveru v inej banke, išlo o prenos úveru a príjem žalovanej sa cez Sociálnu poisťovňu neoveroval, overovala sa len zamestnanosť. Žalovaná bola v tom čase riadne zamestnaná.

Žalobca vychádzal aj z platobnej disciplíny žalobkyne, z účtu, ktorý bol žalobkyni poskytnutý, v roku 2015 mala pravidelný mesačný príjem vo výške od 514 do 824 eur a pri zohľadnení novej splátky úveru potom žalovanej ostávala v jej osobnom rozpočte dostatočná rezerva aj na pokrytie iných ako základných výdavkov.

Žiadny zákon nepredpisuje, resp. nezakazuje žalobcovi poskytnúť klientovi viac úverov, banka je obmedzená na konanie s odbornou starostlivosťou. Vyvodenie záverov, že banka konala bez odbornej starostlivosti len na základe toho, že poskytol žalobca úver žalovanej, ktorá už predtým jeden úver mala, je neprijateľné. Cieľom povinnosti konať s odbornou starostlivosťou je preskúmať bonitu klienta a posúdiť, či je schopný klient plniť záväzky ďalšieho úveru. Žalobkyňa tvrdila, že postup z jej strany považuje za postup s odbornou starostlivosťou. Rozhodne namietala, že by sa pri skúmaní bonity žalovanej dopustila hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a preto nie je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, pretože mala k dispozícii dostatočné informácie o žalovanej z príslušných databáz.

Žalobkyňa vo vzťahu k hrubému porušeniu povinnosti pri skúmaní bonity spotrebiteľa poukázala na názory iných odvolacích súdov, z ktorých citovala.

Žalobkyňa ďalej namietala nesprávne zistenia prvoinštančného súdu vo vzťahu k výške poskytnutého spotrebiteľského úveru. Podľa zmluvy o úvere, obchodných podmienok, peňažné prostriedky formou pôžičky poskytuje banka klientovi bezodkladne prostredníctvom úverového účtu jednorazovo a v plnej výške pôžičky, pričom z poskytnutých prostriedkov bude zaplatený alebo zinkasovaný poplatok za poskytnutie úveru a zvyšná časť bude klientovi vyplatená na účet. Na základe uvedeného postupovala žalobkyňa pri poskytovaní spotrebiteľského úveru vo výške 4.000 eur a poskytla žalovanej plnenie znížené o sumu poplatku za poskytnutý úver dňa 28.4.2014. Následne však žalovanej dňa 29.10.2015 bol tento poskytnutý poplatok vrátený vo výške 200 eur, čo vyplýva z výpisu z účtu žalovanej za rok 2015, takže reálne na úver bola žalovanej vyplatená aj táto suma. Je neprimerané preto považovať tento úver za bezúročný a bez poplatkov a každú situáciu je potrebné vyhodnotiť individuálne. Úver, ktorý bol žalovanej poskytnutý, bol vo výške 4.000 eur. Aj keby žalovaná tento poplatok 200 eur nemohla uhradiť pri prevode finančných prostriedkov z úverového účtu na inkasný účet, stále môže byť táto suma daná do dispozície žalovanej. Tak sa stalo v prejednávanej veci a prvoinštančný súd sa vôbec touto sumou nezaoberal. Keďže podľa zákona úver je postihnutý bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou v prípade, ak úverový účet neobsahuje určité náležitosti stanovené zákonom, potom postup prvoinštančného súdu nie je správny, pretože úverová zmluva všetky náležitosti obsahuje. Je nesprávny aj postup prvoinštančného súdu, keď tvrdil, že žalobca pri výpočte RPMN vychádzal z nesprávnej sumy úveru, keď ju neznižil o

sumu poplatku za poskytnutie úveru. Úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, a preto žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

6. K odvolaniu zaujala písomné stanovisko žalovaná, ktorá uviedla, že v celom rozsahu poukazuje na závery prvoinštančného súdu vo vzťahu k skúmaniu bonity spotrebiteľa. Žalobkyňa ďalej obhajuje poplatok za poskytnutie úveru tým, že po zaslaní úveru na účet síce poplatok bol zúčtovaný zo strany žalobcu, ale po určitom období bol žalovanej vrátený. Práve z dôvodu započítania poplatku za poskytnutie úveru v deň poskytnutia úveru zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN, keďže pri výpočte RPMN bola použitá nesprávna informácia o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru. Preto žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

7. Vo vyjadrení žalobkyne k vyjadreniu žalovanej žalobkyňa uviedla, že vyjadrenie žalovanej považuje za nesprávne. V priebehu konania dostatočným spôsobom preukázala skúmanie schopnosti žalovanej splácať úver, pred poskytnutím úveru postupovala s odbornou starostlivosťou. Prvoinštančný súd nesprávne v tejto súvislosti vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov. Namietala hrubé porušenie povinnosti pri zisťovaní bonity spotrebiteľa. Žalobkyňa vykonala dopyt do úverového registra, mala informácie od žalovanej a zo sociálnej poisťovne. Neopodstatnená je aj námietka žalovanej ohľadom nesprávneho údaj o RPMN z dôvodu započítania poplatku za poskytnutie úveru v deň poskytnutia úveru. K tomuto zaujala stanovisko Národná banka Slovenska, ktorá konštatovala správnosť výpočtu RPMN v zmluve o úvere, kde výška RPMN bola vždy rovnaká bez ohľadu na to, či v nej bola uvedená plná suma úveru alebo suma úveru znížená o poplatok za jeho poskytnutie. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

8. K tomuto vyjadreniu zaujala písomné stanovisko žalovaná, ktorá žiadala, aby odvolací súd prvoinštančný rozsudok potvrdil a uplatnila si nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté výroky prvoinštančného rozsudku, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že výrok rozsudku prvoinštančného súdu, ktorý je napadnutý odvolaním, je správny. Prvoinštančný súd vo vzťahu k správnosti výroku dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, aplikoval právny predpis a správne vo veci rozhodol. Určité časti odvolacích námietok odvolací súd považoval za dôvodné, ktoré neskôr v tomto rozhodnutí vysvetlí, avšak uvedené čiastočné nesprávne právne posúdenie prvoinštančného súdu nemalo vplyv na správnosť a zákonnosť rozhodnutia vo výroku napadnutého rozsudku. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako správne potvrdil. Je potrebné uviesť, že v rámci odvolacieho konania je odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd je viazaný aj rozsahom odvolania (§ 379 CSP), a preto nie je oprávnený preskúmať výroky, ktoré odvolaním napadnuté neboli. Odvolací súd nie je viazaný odvolacím návrhom (§ 381 CSP). Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd a neboli zistené okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné vo veci nariadiť pojednávanie (§ 384, § 385 CSP).

10. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že raz už vo veci odvolací súd prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v rozsahu uplatňovaného nároku na zaplatenie 2.357,09 eur. V tomto uznesení sp. zn. 17CoCsp/54/2021-202 odvolací súd vyjadril svoj záväzný právny názor na niektoré odvolacie námietky žalovanej, ktoré boli pre posúdenie uplatňovaného nároku žalobkyňou podstatné a dôvodné a ktoré boli zrejmé z doposiaľ vykonaného dokazovania. Po zrušení veci odvolacím súdom prvoinštančný súd sa riadil právnym názorom odvolacieho súdu a skutkové okolnosti potrebné na jednoznačné posúdenie uplatneného nároku žalobcu doplnil tak, že aktuálne skutkový stav zistený prvoinštančným súdom je presný a z tohto skutkového stavu sa dajú bez akýchkoľvek problémov vyvodiť právne závery.

11. Vo vzťahu k otázke skúmania bonity žalovanej pri uzatváraní zmluvy o úvere je potrebné uviesť, že súd je povinný ex offo vyhodnotiť okolnosti, ktoré nastali pri hodnotení schopnosti spotrebiteľa splácať svoj úver podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Už v čase rozhodovania odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 17CoCsp/54/2021 sa javila námietka žalovanej, že žalobkyňa neskúmala bonitu

spotrebiteľa s dostatočnou odbornou starostlivosťou, ako dôvodná. V tom čase na základe vtedy zistených okolností bolo preukázané, že pomery žalovanej žalobkyňou boli zisťované povrchno, keď nebol zisťovaný ani príjem žalovanej od zamestnávateľa a žalobkyňa sa uspokojila len s konštatovaním, že žalovaná je zamestnaná a má pravidelný mesačný príjem bez toho, aby boli skúmané výdavky, prípadne ďalšie okolnosti majúce vplyv na potenciál spotrebiteľa splatiť úver. Tento právny názor vyslovený odvolacím súdom aj napriek doplneniu dokazovania sa nezmenil, ba naopak, bol len potvrdený okolnosťami svedčiacimi o tom, že žalobkyňa nemala dostatočné informácie o príjmoch žalovanej, keď nezohľadnila tú skutočnosť, že poskytovaný úver na základe zmluvy o úvere zo dňa 28.4.2014 výrazne prevyšuje úver, ktorý je refinancovaný a toto výrazné navýšenie úveru spôsobuje, že pri skúmaní schopnosti žalovanej takto výrazne navýšený úver splácať odôvodňuje väčšiu odbornú starostlivosť pri skúmaní príjmov žalovanej a jej výdavkoch, než len spoľahnutie sa na konštatovanie, že žalovaná je zamestnaná. Preto správne zistil prvoinštančný súd, že žalobkyňa nekonala s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní tohto úveru podstatne prevyšujúceho úver, ktorý bol refinancovaný, resp. výrazne prevyšujúci refinancovaný úver, a preto, keďže odborná starostlivosť tak, ako to už bolo konštatované, má povrchný charakter, spôsobuje podľa § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. sankciu spočívajúcu v tom, že žalobkyňa ako dodávateľ nie je oprávnená vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie tohto spotrebiteľského úveru. Musí sa uspokojiť s úhradami v splátkach, aj keď žalovaná úver riadne nespláca a je so splátkami v omeškani.

12. Pokiaľ však prvoinštančný súd dospel k záveru, že okrem nedostatku odbornej starostlivosti došlo aj k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobkyňou, tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a odvolacia námietka žalobkyne je dôvodná. Žalobkyňa pre účely hrubého porušenia povinnosti skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný spotrebiteľský úver bola povinná posudzovať tieto schopnosti spotrebiteľa podľa určitých listín. Ak žalobkyňa by bola posudzovala schopnosť žalovanej splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave, alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úveru, v takom prípade by bol úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov. V prejednávanej veci však žalobkyňa preukázala, že pri poskytovaní úveru vychádzala z nahliadnutia do databázy údajov o spotrebiteľoch, a to obstarala report zo sociálnej poisťovne, vykonala dopyt do SRBI, teda do spoločného registra bankových informácií a navyše, vychádzala aj zo žiadosti o úver, teda nekonala bez akýchkoľvek údajov. Je irelevantné, že nemala dostatočnú informáciu o príjmoch žalovanej vo vzťahu k skúmaniu hrubého porušenia povinnosti. Keďže tieto okolnosti prvoinštančným súdom neboli vyhodnotené správne, odvolací súd právny záver prvoinštančného súdu zmenil a nepovažoval úver pre hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 za bezúročný a bez poplatkov.

Po zhrnutí je teda možné konštatovať, že pre nedostatočnú odbornú starostlivosť pri postupe podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobca nemôže úver žiadať zaplatiť od žalovanej jednorazovo.

13. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal zistenia prvoinštančného súdu spôsobujúce bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v súvislosti so zistením, že žalovanej nebol poskytnutý úver vo výške 4.000 eur, ale len v sume 3.800 eur, keďže poplatok vo výške 200 eur bol zinkasovaný žalobkyňou v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a poukázania finančných prostriedkov na účet žalovanej, je potrebné uviesť, že tento zámer prvoinštančného súdu je správny. Je pravdou, tak, ako to zistil prvoinštančný súd, že žalovaná dostala do dispozície finančné prostriedky vo výške 3.800 eur, ktorá suma predstavuje refinancovanie úveru v B. D. spolu vo výške 2.871,01 eur a na účet žalovanej bola pripísaná suma 928,99 eur. V tomto súčte chýba suma 200 eur, ktorá predstavuje zinkasovaný poplatok za poskytnutie úveru. Odvolací súd nerozporuje nárok žalobcu na poplatok, odvolací súd však rozporuje okolnosť, že pri poskytnutí úveru so sumou, ktorú si požičiavala žalovaná a s ktorou sama sa rozhodla, akým spôsobom bude disponovať ešte pred tým, než jej boli poskytnuté finančné prostriedky žalobkyňou, jej bola suma 4.000 eur krátená o 200 eur ako poplatok. V takom prípade žalovanej nebolo poskytnuté dispozične 4.000 eur, ale len 3.800 eur. Preto výška úveru nie je správne uvedená v úverovej zmluve, keďže reálne jej bola poskytnutá len 3.800 eur, a nie 4.000 eur.

Tento údaj, keďže nie je správne uvedený, je uvedený neplatne (§ 39 OZ). V tejto časti je potrebné považovať zmluvu za neplatnú.

14. Ďalej odvolací súd je toho názoru, že vrátenie finančných prostriedkov 200 eur žalobkyňou v ďalšom období, dňa 29.10.2015, nepredstavuje doplatenie úveru, pretože úver nebolo dohodnuté, že bude

čerpaný postupne v jednotlivých splátkach, ale že bude poskytnutý jednorázovo na refinancovanie pôvodného úveru v Poštovej banke a na účet žalovanej. Ako to vyplýva z účtu žalovanej, na ktorý v odvolaní poukazuje aj žalobkyňa a ktorý bol k dispozícii prvoinštančnému súdu, suma 200 eur bola pripísaná žalobkyňou na účet žalovanej ako úverová transakcia a suma 200 eur bola poskytnutá ako odmena za riadne splácanie, teda nešlo o doplatenie úveru, resp. úverovej sumy. Preto pre účely správneho stanovenia výšky úveru uvedenú obranu žalobkyne nie je možné považovať za účelnú a správnu, ba naopak, javí sa ako účelová s cieľom „ospravedlniť“ svoje pochybenia v závislosti od meniacej sa judikatúry v obdobných veciach.

15. Je logické, že pokiaľ sa uvedená okolnosť nestáva a úverové finančné prostriedky sú dané žalovanej k dispozícii v celom rozsahu, RPMN sa vypočítava z celej poskytnutej finančnej čiastky úveru, vrátane všetkých nákladov na poskytnutý úver. Ak však je poskytnutá finančná čiastka úveru nižšia, v takom prípade aj základ pre výpočet RPMN je nižší a následná správna výška RPMN nezodpovedá výške RPMN počítanej z celkovej výšky úveru po započítaní poplatkov a ich výdavkov; je nižšia. Keďže v prejednávanej veci bola RPMN určená v neprospech spotrebiteľa, takýto postup má svoje konzekvencie tak, ako to uviedol prvoinštančný súd v sankcii bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Aj v tomto prípade je možné takéto dojednanie považovať za neplatné, a teda neplatné dojednanie o určenie výšky RPMN spôsobuje absenciu tohto údaj a následok vychádza z § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, vrátane celkovej výšky úveru, ktorý taktiež absentuje.

16. Preto v tomto rozsahu odvolací súd považoval odvolanie žalobkyne za nedôvodné a v súlade s uvedenou modifikáciou právneho posúdenia veci odvolacím súdom rozhodnutie v napadnutom výroku za správne (§ 387 ods. 1 CSP).

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania úspešnej žalovanej voči žalobkyne v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto konania podľa § 262 ods. 1, 2 CSP.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).